

ԽԱՐԻՃԻՑՆԷ

Միւսգաւթերաթը սուղահիւսէ եւնա-
սընտա, Զին մոտախիսաւարը յա-
միւսալէրէ ելլէմիւ օլաւ Մ. Ծօթթ
իւն Լի-Հօնկ-Չանկըն պու քերթ
Բեքինէ միւսալէրէ իմաթլէրի
չէհըր մեղքիւրտէն թալմա զաղե-
թասընա պաթլէլրաթ պիւտիւրի-
միւ տիւր. Միւսալէհա ահտնաւսի
իմքէթթօր հաղթթլէրիմէ թազ-
աթիմ օլունմուշ աուր. Զին խարի-
ճիւսէ նաղարը՝ Բեքինտէ մուգիմ
էնէնպի սեփիւրէրի տիւնքի կիւն
նէղտիւնէ ճէլպ վէ աւաթիմ իտե-
րէք, սուղս մեւէլէրի հաղթընաւ,
աւլէրէ միւսալէրէն պուլունմուշ
աուր.

Շանկալ Մէրքիւրի զաղթթասը-
նըն՝ Բեքինտէն ալմը օլունդունու
պէտան իւն, նէշր իմաթիկ պիւր
զըթա թլէլկաթնաւսէ նա-
ղարէն, Սիւսնօղաթիւն թէգաթ-
րիւր իտէն սուլ շարթլարը հաղ-
թընա, պաղը թաւաթիւ ինրա-
սընա, Զին հիւքիւմէթ թարա-
փընաւն վուգու պուլուն իմաթիւ
իւղէրիւն, Ճաթօնիա հիւքիւմէթ
թարափընաւն մուսաթէգաթ օ-
լունմուշ աուր. Բեքին երիւն,
նաւքին չէհըրիւն իմաթթթթա-
րիւրիւնէն ալմաթը՝ մեղքիւր թա-
աթիւմ իւթիւրաթնաւն աւր.

Վալ-Հալ-Վալչէհրի՝ Ճաթօն փըր
գաթի աւաթիւրիւնէ թարափընաւն
Ծաթնէ միւսալէրէն իւղալ, վէ պու
միւսալէրէն գաթթընա, մեղքիւր
փըրչանըն մեւարիփի՝ Զին հիւքիւ-
մէթ թարափընաւն վէրիւնէք
աթիւ. Անաթ Ճաթօնիա մուրաթ
խաւարընըն չէրաթիւր սուլսիւն
թէապիւրի օղմաթընաւն մազ-
աւաթ սուլ շարթլարըն թէմա
մէն ինրաթըն թէնմին էլլէմէք-
աթն զիւրաւ, Զին հիւքիւմէթ-
իւն՝ Վալ-Հալ-Վալ օսահիւնտէ
թէքթար պիւր հաղթ իմաթը վի-
նաւէ կէթիւրմէք էմլիւնէ, միւս-
թին մէրթմէք պիւր սիւրէր չէքմէք
իտուկի մուսաթգաթ աւաթ օլուն
մազաւա իմիւ, Յիւսաթընա Ճաթօ-
նիւրաթըն թէնտիւրիւնէ թալէպի
իւղէրիւն, Զինիւրէ թարափընաւն
թէքթ օլունմուշ օլուն մեղքիւրիւն
հէման հէր զըսմըն՝ իւղալ ալ-
թընա պուլունմուրաթաւ օ-
լունպ, եւլընը Ծօթթօղ աւաթըն հէ
նուղ թէմաթն զապթլարըն կէշ-
մէմիւն իւն տէ, մեղքիւր աւաթա
մազիմ Զինիւրէ՝ Ճաթօնիալարա
զէրթ գաթաթ մուսալէրէն կէօ-
թըմէնէնէքթիւրտէն, մեղքիւր
աւաթըն տաթի տահա շիմտիւն
աւլէրիւն զապթընա կէշմիւ օլմաթը
թէնմին ալթընա սաթընապիւր,
Մօթիւնկ Բօսթ զաղթթասը՝ Բու-
սիա տէվլէթիւն Մանչուրի զը-
թաթընաւն պաղը երիւրէ մէմէ-
քթիւնէ զաթմ էլլէմէք տաթաթը-
նա տիւստիւկիւնիւ վէ հաթթա,
պու պաթտէ տիւրաթաթի վաթթա-
սըլալ, թէպիւրաթ վէ թէնէպիւր
սաթթըն թէմիւրիւն ինրաթընա տաթի
պաղաթաթ իւղթթ պուլունմուրաթ-
աւ եւաթթըն սըրաթա, պու թէ
սաթթընա մէյաթն պըրաթընալար
իւղն, ինկիւթընա տէվլէթիւնէ
մեւէլէնէ թէվաթաթիւ օլունմաթը
զէմաթը կէլմիւ տիւր տէքթ.

Հօնկ-Գօնկտան 23 ապրիլ թա-
րիւրիւն չէքիւն պիւր թլէլկաթ-
նաւսէն նաղարէն, Ծօթթօղ աւաթ.

սընըն չըմալ թարափընաւն Զին
աւաթթի իւն երիւրի գապիւրէրէն
թաթընա միւսալէրէն զուհուր
իտուկ, իքի գապիւրիւն պէրապէր
28 քիշի մազթուլ վէ 30 քիշի մէ-
րուհ օլմուշ աուր.

—Նիւ-Ծօթթաւն 26 ապրիլ թա-
իւրիւրէն չէքիւն պիւր թլէլկաթ-
նաւսէն նաղարէն, ինկիւթընա
հիւքիւմէթ թարափընաւն Նիւրա
թալիւն հիւքիւմէթիւն եւաթթաւն
օլթիմաթիւն լաղըն օլուն ճէվապ-
նաւսէն համիւ օլուն Նիւրաթալիւն
գօթիւրէրի՝ Գօթիւրիւնէ վաթթը օլ-
մուշ աուր. Թէնմին օլունմուրաթ-
նա կէօթ, մեղքիւր ճէվապնաւն,
ինկիւթընա տէվլէթիւն իւղալ
աւաթթի թէապիւրիւնէն իմաթ-
իւրաթնա սեվգ իտէնէք աթիւ.

Վօլուն Ղաղթթասընըն ալարը
մաթիւմաթ կէօթ, Լանկա վէ Գօ-
րիւթօթա պուլունմուշ պիւրիւմէ
աւաթթիւրէ՝ ինկիւթընա թարա-
փընաւն գաթաթա աւաթթ չըգա-
թընալարն միւսալէրէն էլլէմէք
իւղթ, միւսալէրէն պիւր սուրէթաթ
թէսիւն իտիւրիւնէն աթիւ.

—Ծրանա հարապիւնէ նաղըր
թարափընաւն պէրթէնէր իտիւն-
թա նէշր իտիւրիւնէն, թէնէրալ
Մեթիւրիւնէն վարիա օլուն սօն
խապէրիւնէ կէօթ, Մաթալա-
գաթա պուլունմուշ Ծրանալարըն
թաթթիւրնա մուսալէրէն իմաթ-
իւրթ, Հօվալարըն էն մաթթաթա
աւաթթիւրիւնէն պիւր չօղունա Մա
զօնկա, Տիւրալիւ վէ թաթաթա
ճիւրաթընա Նօղթալարա ճէմ
վէ թաթիւն էլլէմիւն իտիւ. Հէր
էրաթ, ալլէլունալա պիւր գաթ
նիւր քիշիւր գաթաթ իմաթթիւրիւն
տէքի աւաթթի պիւր, Հօվալար
թէքթիւրէ գաթը, իփաթ վաթթի-
տէ գաթաթ իմաթթիւրէք, թէսիւր
վէ գաթթիւրիւնէ կէօթթիւրիւնէ
աթիւ. Տիւրալիւ հաթթաթիւն, Հօ-
վալարաթն Ամօ Հիմարիւն ի-
թիւրաթընա զապթ էլլէմիւն. պու
նաւն իւղթիւնէ տիւրաթն՝ գաթթի-
թիւն պիւրիւն իւրիւր գաթաթալար
մըղըն իւղթիւնէ չէվիւրմէն վէ հիւ-
քիւմէ պաղաթը, թաթաթալար,
հարթթաթըն աւաթթիւնէ պիւր
թէպիւրաթի վաթթը օլմաթըն աթիւ,
Մաթթիւր Մաթթօթա պիւր իմաթիւ
իւն Պէթիւրաթաթըն. պու վաթթաթ
իւն Պէթիւրաթաթըն. սուլ թաթա
փընաւն մէմէքթիւն իմաթթալ
լար աթիւ. Պուսօղթաթն պիւր թիւ
չիւրաթթաթն երիւրէրիւրիւնէն,
նէշր իւղթիւնէ տաթի հաթթիւրիւն.
Կապէ նաթ Ծրանալար Կաթթօ
թու՝ պու պաթթաթնալար իմաթթիւն
քէթթիւնէքթիւ, իւրիւրիւն վէ գաթ
աւաթ իտաթաթ՝ պիւր պաթթաթ պէ-
թիւն աւաթթի վէ թէպիւրաթ թօր
ճի իւն պու իմաթթիւն զապթ
էլլէմիւն տիւր. իմաթթիւն տէրաթ.
նիւրաթի Հօվալարըն՝ 200 քիշիւն
իպաթթի պուլունմուշ, վաթթը օլուն
մուսաթթիւն, սեթիւր քիշի թլէլթ
օլմուշ վէ իքի թօր զապթ իտիւ.
միւ տիւր. Բեթիւրիւն լէրիւրիւն
մէղաթթըն իւղթիւնէ թօրաթըն,
աւլէրի մուսաթթաթ իմաթթ գաթ
աթիւ պու մէղաթթըն հաթթընա
թիւնէն էլլէմիւն իւրիւր կէօթիւր
լէրիւն, սիւրալարըն երիւրէ փըր-
լաթալար վէ եւաթթընա գօղաթ,
թէնա վէ իմաթթիւն միւսաթթաթ
կէօթթիւնէն.

—Կէնէն թէնէնէնպիւր կիւնէսի

Սըրպիւթաւա Մօրալա գաթա-
սընա իտաթթիւնէ պիւր հարթ-
քէթթ աթթ վուգու պուլունմուշ
աուր.

—Ալմաթիւն Հօլաթա գաթա-
սընա, կէշէն շարթէնպիւր կիւնիւ
պիւր հարթ գաթաթ իտէրէք, իտ-
նէ վէ տիւրաթթաթն պիւր չօղուն
վէ պիւր գաթ ֆաթթիւրա եւաթթ
վէ քիւլի իտաթթաթ մուսաթթ օլ-
մուշ աուր.

—Բուսիա մէթիւր նէղաթթի
թարափընաւն, էնիւմիւրաթիւն եւաթթ
մէվաթիւն, ինկիւթընա, Ծրան-
ա, Ալմաթիւ վէ Ալմաթիւնէ պիւ-
րիւր հէյէթթ թէպիւրիւն կէօթաթ-
իւրիւրէք, հըքթթ սընէթ իւղն,
օրալարաթ ինրա օլունմաթաթ պու-
լունմուշ թէապիւր սընէթիւն թէ-
գաթ իմաթթիւնէն տիւր.

—Ամէրիւ գաթաթընալար չապ-
թալարըն պիւր թաթթ թիւրիւրէ
թէպիւն իմաթթիւնէն զէման, տէ-
նէթիւ պիւր չէթ թէյաթ օլունմուշ
աւաթ, վէ պէթթ չապթալար իւր թէ-
թաթ վէ սաթիւ կիւր երիւրէն կի-
րէն գաթթիւն տիւր քիւմէթիւն
թէմաթթաթ հաթթ օլունմաթթ-
աւաթ, մաթթիւ հիւքիւմէթիւն օմիւր-
լուն չապթա իւն, պէթթ երիւրէն կի-
տէն գաթթալարն ճէպիւր նաթթ
իւն մաթթիւն օլունմաթթաթաթաթ
պիւր գաթաթ նէշր իմաթթիւն տիւր.

—Իւլ գըթա սեփաթիւ հարապիւ-
նէն միւրէքթիւ օլուն ինկիւրիւ
ֆիւթաթթաթ Բաթաթաթաթ հարթ-
քէթթ, Ապրիլի 22-նէ կիւնիւ
Նիւրաթթաթ իմաթթաթընա Գօ-
րիւթօ իմաթթաթ միւսալէրէն իմ-
աթթ օլունմուշ. Ծիւրաթթիւն
թէլլէրաթիւն իւր օլունմուշ.
Մանկիւրաթ վարիա օլուն թէլլէ-
րաթթաթնէ կէօթ, Բէթթ ճիւմ
Զաթ Ծաթաթ. ինկիւթընա իտիւ
ճիւն նէղաթթիւն պիւր թլէլկ-
աթթաթ թէնտէ իտէրէք, Մաթթա-
թ հիւքիւմէթիւն Լօնաթա սե
ֆիւր վաթթաթընա, Նիւրաթ-
իւն հիւքիւմէթիւն վաթթ օլուն
թիւրաթիւ հաթթընա ինկիւթը-
րաթաթ աթթ օլունմաթ իւղթ, եթ
լաթթ օլունմուշ իմաթթ ճէվապ
նըն ինկիւթընա շաթթընա գա-
թաթ օլունմաթթիւն, մեղքիւր
շարթլարա ինկիւթընա հիւքիւմէ-
թիւ թարափընաւն ճէվապ վիւրի
իւնէնէն գաթաթ զիւր օլունմուշ
ինկիւրիւ ֆիւթաթթաթ Նիւրաթթաթ-
աթա իտաթթաթն հարթքէթթիւն ին-
րաթըն թէլլէրէն էլլէմիւն իմա-
լէպ էլլէմիւն տիւր.

Նիւրաթթաթ հիւքիւմէթիւն
աթթ իտէնէկի շարթլար նէաթն ի-
պաթթի պուլունմուշ իւն ի
տիւրիւն տիւր.

—Ինկիւթընա գըթալար վիւր-
թօրա հաթթթիւրիւն պիւրիւն
նէ մաթթաթ օլունմաթթ թօրա-
Ալպէթթ սեփիւն. Պէնհալմ վէ
Ալպէթթաթ գըթաթթիւրիւն տաթի
պէրապէր պուլունմուշ հաթթ,
միւրաթթիւն գըթալար հաթթթ
լէրիւն պաթթիւն 29-նէն բաթթիւ
թէսի կիւնիւ ալմաթ իւղթ, Սընա,
հաթթաթ Պէնհաթաթ քէթիւն Յիւ-
շիւնէ միւրէվէնէն հաթթթթ
իտէնէքթիւն տիւր. Գըթալար հաթթ-
թթիւր օրաթաթ ինկիւթընա
կիւնէնէքթիւն տիւր.

—Ալմաթիւ հարապիւն նէղաթթ-
թի թարափընաւն նէշր օլունմուշ
պիւր սթաթիւրաթն ալարընաթ-
թընա կէօթ, կէշէն 1893 սէնէսի
էնէն գաթաթ Գըթաթթ օլուն 253,177
նէքթիւ միւրաթթաթ եւաթթըն 617
քիշի եւաթթ օն պիւր նէքթիւն 26

քիշի օղունմուշ եւաթթաթաթ մաթ-
թաթ օլունմուշ ալարըն աթթ.

—Ծրանա հիւքիւմէթիւն նէշր
էլլէմիւն սթաթթաթն իւն. 363634
նէքթիւն 22,096 քիշիւն եւաթթ
օն պիւրաթ 663 նէքթիւն օղունմուշ
եւաթթաթ պիւրիւնէրի կէօթթ-
թիւրիւ, վէ շաթ հաթթ իպթիւրաթ
մէթթիւրի թաթիւրաթընա Ծը-
րանաթըն Ալմաթիւնաթ թէք ալա-
ղը օլունմուշ տէրքաթ պուլուն-
մուշ աուր.

—Բուսիա մէմալիւր ինկիւն
կէշիւր Գաթաթ-Տէնիւր զաթն Տընի-
նէքթիւ նէքթիւն սուլարը թաթթ,
ֆիւթթ վէ Տէնիւր քիշիւր չէնիւրիւ-
նիւ Սիւրաթ օլունմաթթ, վէ տէթթ
եւաթ խաթն միւրիւնէն վէ թէք
չօթ աթթա զաթթ վէ մաթթալար
աթթիւրիւն քէթաթիւն մաթթ օլունմուշ
Օտէնաթաթ պիւրիւրիւն տիւր.

—Ինկիւթընա Որթթիւ Գա-
թիւնէն քէթաթ թէնաթ թէնաթ թէ-
նիւնէն միւրէքաթիւնէն պիւր
քիւմէ թաթա միւրաթիւն զէվէ-
սիւր զըթթըն օլունմուշ վաթթ-
աթաթաթ սօթթ, քէնաթիւն տա-
թի թլէլկ իմաթթիւն տիւր.

Իքի գաթթ գաթթաթ թէ-
սիւրիւն վէթաթ իմաթթիւն իտ-
աթ, եւաթթիւնէն միւրիւր օլուն-
դունա Լօնաթա կաթթալարըն եւաթթ-
աթթաթ աթթ.

ԶԻՆԱՑԻՈՑ ՍՆՈՒՆԱԳԸ

(Բարդմունութիւն)

Գիտունները բան չունին նէ թող
ապաթթաթն թէ ճիւր միւր չը-
նէրաթթ կէթաթիւր մէ, ապաթթ-
նէր չիւր կիւրաթ գիւրաթթիւնաթ-
կաթթիւնէն. բայց նախալարթի-
թէն աւելի հօր բան մը կայ, որ
պէտքը.

Եթէ ժամանակ աւ ժամանակ
ապիւր քաթթ լլալիւն երկաթիւն
կաթթաթն իտաթ սեթ ժող-
վրդի պէս Գաթաթաթաթաթ պի-
տի յաթթիւն թէնաթաթ ճիւրաթ-
թիւնէն աւաթ եկաթ պէթաթթ
աւելի մեծ պէթաթթիւն.

Զինաթթ կը սնանին ամեն բա-
նոթ, անոնք մէջ կաթաթն գաթաթ-
թէն ե ժողովալ չի գըրաթիւն աթթ-
նի վրայ, ինպէս Եւրոպայի մէջ,
այլ շան հետ քով քով կը ճաթթի
մաթթաթաթն իտաթթը, սպան-
դանոցի յատկաթթալ շաթթ աւաթ
մը շաթթալ է սրուն լեղուն ե թ-
րանիւն ներքաթթիւն սե թիւ Օթ-
դան սահմանալ կաթաթն կաթ-
աթ կը պաթթիւն ե թիւնիւն աւել-
ցունէրաթ կը սնուցուի. Զինաթթ-
աթ կաթաթն այս կերպ սնուցանե-
լը, մուկերուն մեծ հաճաթ պիտի
պաթթաթ, եթ իրենէն ալ շաթթ
ուէին թաթ կաթ ապաթթ. Մկա-
թիւնիւն կաթաթ աթթաթ մէ,
որուն մեծ հաթթաթաթն է նախաթթ,
Գօթթը (գաթա գաթաթաթ) նախ
կը ապաթթի, եւաթթ կը յօղուի,
ապա կուտուի, յօղուն միւր
իտաթ յարաթի Զինաթթ քով,
մեծ խնդրաթթաթ մէջ միւրն երթ-
սուն քաթաթաթն տաթաթ յօղուն
միւ սեթան կը բերուի. Այս մե-
ծաթաթի շարթաթթը՝ կընայ
գաթաթաթի... քիւրաթթիւն թէ
իւն կուտուի.

Սաթթը՝ ի Զինաթթաթն ոչ նուաթթ
յարաթի աւաթաթ է քան միւրաթթ-
թըն, որքը ե թրաթթը. չիւրաթթ
ի վեր հաթթաթաթ է, որուն վերաթ-
հան աւաթիւն հաթթաթ աթթաթ, որ:

